

Халқи тоҷик теги дармонбахши Синоро гирифт,
Теги дармонбахши Сино рӯи дунёро гирифт.

ШИФО

№15 (15) 22.10.2018 | Нашрия аз феввали соли 2018 чоп мешавад | www.moh.tj | nashriyai.shifo@mail.ru

Нашрияи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Сухани Пешвои миллат

Дар назар аст, ки дар се соли минбаъда, яъне то ҷашни сисолагии истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон боз зиёда аз 1000 муассисаи тиббии нав – марказу бунгоҳҳои саломатӣ, беморхонаҳо, таваллудхонаҳо барои 10-15 кат, марказҳои таъхис, утокҳои мучаҳҳаз барои хатна бунёд ва бо таҷҳизоту лавозимоти муосири тиббӣ таъмин гардонид, ба истифодаи сокинони шаҳру ноҳияҳои кишвар супорида шаванд.

Афзоиши мунтазами аҳоли талаб мекунад, ки мо барои соҳаҳои тандурустиву маориф боз ҳам муассисаҳои бештар бунёд кунем.

Дар мубориза алайҳи вируси норасоии масунияти одам бояд истодагарӣ кард!

Айни замон дар сайёраи замин зиёда аз 36 млн. нафар сироятёфтагони вируси норасоии масунияти одам умр ба сар мебаранд. Ин оморро Ташкилоти умумиҷаҳонии тандурустӣ ва Барномаи вижаи Созмони Милали Мутаҳид оид ба пешгирии ВНМО дар дунё аз рӯи пажӯҳише муайян намудааст. Гуфта мешавад, аз оғози эпидемия то имрӯз ин сироят сабаби фавти наздики 40 млн. нафар одамони сайёра гардидааст.

Сирояти вируси норасоии масунияти одам яке аз масъалаҳои муҳим ва ҳалталаби замон маҳсуб ёфта, таъсири манфии он дар баробари хисороти ҷиддӣ расонидан ба соҳаи тандурустии дунё, инчунин, ба иқтисодиёту иҷтимоиёти кишварҳои ҷаҳон зарба задааст.

Тибқи маълумотҳои расмии созмонҳои
Идома дар саҳ.5

ИФТИТОҲИ МАРКАЗИ САЛОМАТИИ ДЕҲОТИ “МЕҲРОБОД”-И НОҲИЯИ ҶАББОР РАСУЛОВ

22 октябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар деҳоти “Меҳробод”-и ноҳияи Ҷаббор Расулов Маркази нави саломатиро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Бинои марказ 2 ошёна буда, аз 21 хучра, аз ҷумла хучраҳои қабули мизочон, иммунизатсия, хучраи хатна, доруғузaronӣ, таҳлилгоҳ, 10 хучраи табиби оилавӣ ва 3 хучраи ёрирасон иборат аст.

Сохтмони бинои муосири маркази саломатӣ моҳи октябри соли 2016 оғоз гардида, моҳи сентябри соли ҷорӣ ба итмом расид.

Дар баробари бунёди Маркази саломатӣ он бо 85 номгӯи таҷҳизоти тиббӣ, 6 намуд дастгоҳҳои хункукунӣ, аз ҷумла яхдон барои нигоҳдории вакцинаҳо, ҷуздон ва ғайра таъмин карда шуданд.

Ғайр аз ин дар доираи лоиҳаи бунёди маркази саломатӣ 31 номгӯи мебелҳои тиббӣ, мизу курсиҳо, рахти хоб, чевонҳо ва ғай-

ра дастрас гардид.

Маркази саломати асосан барои маҷмуи хизматрасонии тиббӣ мусоидат карда, дар он 10 нафар табиб, 23 корманди миёнаи тиббӣ ва 2 корманди хурди тиббӣ бо шароити кории хуб таъмин карда шуданд.

Бинои маркази саломатӣ бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Лоиҳаи “Беҳтаркунии хизматрасонии тиббӣ” бунёд шуд.

www.president.tj

**ҶАЛАСАИ
ҲАЙАТИ
МУШОВАРАИ
ВАЗОРАТ ДОИР
ГАРДИД**

саҳ.3

**ҶАЪОЛИЯТИ 18
САРТАРОШХОНА
МАНЪ КАРДА
ШУД**

саҳ.5

**ШАҲРВАНДИ
АМРИКО БАРОИ
ҶАРРОҲӢ БА
ДУШАНБЕ ОМАД**

саҳ.6

**ГИЁҲДАРМОНӢ
ТУРШАК**

саҳ.8

ДАВРАИ СЕЮМИ ОМУЗИШИИ «МЕНЕЧЕРИ ТАНДУРУСТИИ ЧАМЪИЯТӢ»

22 октябри соли 2018 дар шаҳри Душанбе давраи сеюми омӯзишии «менеҷери тандурустии ҷамъиятӣ» расман оғоз гардид.

Чорабиниҳо муовини якуми вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон Саида Умарзода бо сухани ифтитоҳӣ хусни оғоз бахшид. Зикр гардид, ки мақсади давраи омӯзишӣ беҳтаркунии малакаҳои идоракунӣ кормандони соҳаи тандурустӣ дар сатҳи кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ (КАТС) буда, давраи омӯзишӣ яқсола дорои хусусияти инноватсионӣ ва самти амалия мебошад.

Ҳамзамон, дар кори мизи мунаввар директори МД «Донишқадаи таҳсилоти баъди-дипломи кормандони соҳаи тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон» Н. Муҳиддинов суҳанронӣ намуда, аз ҷумла изҳор дошт, ки ин давраи омӯзишӣ аз ҷониби муассиса бо дастгирӣ Лоихаи «Беҳтаркунии хизматрасонии кӯмаки аввалия тиббию санитарӣ» (ҳам-

чун Лоихаи Сино маъруф аст), ки аз тарафи Агенсии Швейтсарӣ оид ба рушд ва ҳамкорӣ маблағгузорӣ карда мешавад, таҳия гардидааст. Бояд гуфт, ки лоихаи Сино бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли давоми зиёда аз 15 сол аст, ки ҳамкорӣ менамояд.

Барномаи таълимии давраи омӯзишӣ, ки аз 10 модул иборат мебошад, махсус ба шароити сатҳи КАТС дар Тоҷикистон мутобиқ гардонид шудааст.

Мавриди зикр аст, ки дар чорабинӣ намоёндогони ша-

рикони оид ба рушд низ баромад карда, оғози давраи сеюми омӯзишии «менеҷери тандурустии ҷамъиятӣ»-ро боз як қадами дигар дар рушди тибби кишвар маънидод намуданд.

Бояд қайд намуд, ки давраи омӯзишӣ пеш аз ин аллакай ду маротиба гузаронида шудааст ва аз тарафи коршиносони дохилию хориҷӣ баҳои бениҳоят баланд ёфта, фикру ақидаи иштирокчиёни он барои мунтазам беҳтаркунии давраи омӯзишӣ истифода гардидаанд.

ШИФО

ТОҶИКИСТОН ВА ҶАҶОН

ИШТИРОКИ ВАЗИРИ ТАНДУРУСТӢ ВА ҲИҶЗИ ИҶТИМОИИ АҶОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР ҶАЛАСАИ САТҲИ БАЛАНДИ МУ СММ ОИД БА МУБОРИЗА БО БЕМОРИИ СИЛ

26 сентябри 2018 дар шаҳри Нью-Йорк Штатҳои Муттаҳидаи Америка Вазири тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Насим Олимзода дар ҷаласаи сатҳи баланди Маҷмаи Умумии СММ оид ба мубориза бо бемории сил, дар баробари беш аз 120 роҳбарони давлатҳо, ҳукуматҳо ва вазирони кишварҳои аъзои СММ ва дигар намоёндогони воломақоми СММ ширкат ва суҳанронӣ намуд.

Дар суҳанронии худ Насим Олимзода ба иштироккунандагони ҷаласаи сатҳи баланд роҷеъ ба уҳдадорӣ, дастовардҳои кишвар ва мушкилиҳои ҷойдошта дар самти мубориза бо бемории сил маълумоти муфасссал пешкаш намуд.

www.moh.tj

ЮСУФИ САЛОМУДИН ҶАББОР БА ҲАЙСИ АЪЗОИ ДОИМИИ КУМИТАИ ТАШКИЛОТИ УМУМИҶАҶОНИИ ТАНДУРУСТӢ АЗ МИНТАҚАҶОИ АВРУПОЙ ИНТИХОБ ШУДАНД

Рӯзҳои 17-20 сентябри соли 2018 дар шаҳри Рими Италия сессияи 68-уми Кумитаи минтақавии Аврупои Ташкилоти умумиҷаҷони тандурустӣ баргузор гардид. Яке аз масъалаҳои асосии дар ин чорабинӣ пешниҳодшуда, интихоби аъзои Кумитаи доимии минтақаи Аврупои Ташкилоти умумиҷаҷони тандурустӣ буд.

Боиси хурсандист, ки бори аввал намоёндаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, академики Академияи илмҳои тиб, ноиби ректори Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино Юсуфӣ Саломудин Ҷаббор ба ҳайси узви Кумитаи доимии Ташкилоти умумиҷаҷони тандурустӣ аз минтақаҳои Аврупои интихоб шуданд. Дар ин сессия намоёндаи Австрия низ ба Кумитаи мазкур ба ҳайси узв интихоб гардид. Ёдовар мешавем, ки аъзои Кумитаи иҷроияи минтақаи Аврупои Ташкилоти умумиҷаҷони тандурустӣ аз 53 мамлакатҳои узви он намоёндогони 8 кишвар: Олмон, Гурҷистон, Исроил, Италия, Руминия, Финландия, Австрия ва Тоҷикистон мебошанд.

Барои мо, кормандони соҳаи тандурустӣ ба Кумитаи иҷроияи минтақаи Аврупои Ташкилоти умумиҷаҷони тандурустӣ интихоб шудани академик Юсуфӣ Саломудин боиси ифтихор аст ва ин пирӯзиро бар устод табрик менамоем.

www.moh.tj

МАРКАЗҶОИ САЛОМАТИИ ШАМОЛДАРА ВА НАВОБОД МАВРИДИ ИСТИФОДА ҚАРОР ГИРИФТАНД

Хизматрасонии босифати тиббӣ ба мардуми ноҳияву деҳоти дурдасти кишвар, сари вақт расонидани кемаки тиббӣ ва санитарӣ яке аз ҳадафҳои асосии Роҳбарияти Олии кишвар ва сохторҳои дахлдор, ба хусус Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аст.

Барои боз ҳам беҳтар хубтар гардонидани сифати хизматрасонии тиббӣ дар ноҳияҳои таҷрибавии вилоятҳои Суғд ва Хатлон аз ҷониби Лоихаи «Беҳтаркунии хизматрасонии тиббӣ», ки дар назди Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли фаъолият дошта, аз ҷониби Бонки умумиҷаҷонӣ маблағгузорӣ мешавад, сохтмони

зири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон Насим Олимзода, вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Нуриддин Саид, муовини раиси мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон Махфират Хидирзода ва раиси ноҳияи Данғара Маҳмадулло Саидализода мавриди истифода қарор дода шуд. Ифтитоҳи Маркази саломатии «Шамолдара» дар яке аз деҳаҳои дурдасти ин ноҳия имкон фароҳам меоварад, ки ба мардуми маҳаллӣ сари вақт ва бо сифати баланд хизмати босифати тиббӣ расонида шавад. Маркази саломатии «Навобод» дар ҷамоати деҳоти Сангтӯдаро аҳолии маҳал солҳо боз интизор буданд,

чанд маркази саломатии деҳот ба анҷом расид.

Ду маркази навбунёд дар ноҳияи Данғараи вилояти Хатлон бо иштироки ва-

зеро дар ин деҳа танҳо як хонаи саломатӣ амал мекард, ки ба шароити имрӯза мувофиқ набуд. Имрӯз ин маркази саломатӣ дорои улоқҳои та-

бири оилавӣ, хонаи машваратӣ, хуҷраҳои доругузaronӣ ва эмкунӣ, улоқи махсус барои хатнаи кӯдакон ва улоқи алоҳидаи момодоя мебошад. Ҳамчунин ин марказҳои навбунёд дорои таҳлилгоҳ ва асбоби анҷоми лабораторӣ

ки ин марказҳои саломатӣ бо таҷҳизоти кориву тиббии муосир муҷаҳҳаз гардонид шудаанд. Фаъолияти хуби муассисаҳои навбунёди замонавӣ имкон медиҳанд, ки сатҳи хизматрасонии тиббӣ дар деҳаҳои мазкур ҷавобгӯй

гаштанд, ки барои таҳлилу таххиси саривақтии аҳоли ва табobati босифати онҳо мусоидат хоҳад кард.

Маврид ба ёдоварист,

ба талаботи давр роҳандозӣ гардида, аҳоли аз хизмати босифати тиббӣ бархурдор гарданд.

www.moh.tj

ҶАЛАСАИ ҲАЙАТИ МУШОВАРАИ ВАЗОРАТ ДОИР ГАРДИД

Санаи 19 октябри соли 2018 дар маҷлисои Муассисаи давлатии Маркази миллии тиббии Ҷумҳурии Тоҷикистон “Шифобахш” вобаста ба ҷамъбасти фаъолияти Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар 9 моҳи соли 2018 ҷаласаи ҳайати мушовараи вазорат доир гардид.

Рафти баргузори ҷаласаи мазкурро Саида Умарзода, муовини якуми вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, раҳбарият ва намоёндогони муассисаҳои зертобеи вазорат, сардорон ва сармутахассисони Раёсатҳои тандурустии вилоятҳои Суғду Хатлон, ВМКБ ва шаҳри Душанбе иштирок ва суҳанронӣ намуданд.

Зимни суҳани ифтитоҳии хеш Саида Умарзода, аз ҷумла иброз намуд, ки кормандон ва намоёндогони дар умум соҳаи тандурустии мамлакат, бахусус раҳбарияти Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамеша аз таваҷҷуҳи дастгирии давлату ҳукумат, хоса дастури ҳидоятҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон бархурдор буда, барои беҳдошти тандурустии аҳолии ва рушди иҷтимоии он пайвасти тадбири чораҳои судманд меандешад.

Татбиқи босамари “Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2020”, пешгирии паҳншавии ВНМО дар кишвар ва пурзӯр намудани корҳои фаҳмондадиҳӣ дар ин самт, решакан намудани амалҳои номатлуби коррупсионӣ миё-

ни кормандони соҳаи тандурустӣ ва истифодабарии мақсадноки маблағҳои буҷетӣ ва ғайрибуҷетӣ, рушди таҳсилоти тиббӣ фармасевтӣ, пешбурди сиёсати кадрҳо ва илм, беҳтар намудани сатҳ ва сифати хизматрасонии тиббӣ, ҳифзи сиҳати модарону кӯдакон, вазъи эпидемиологии бемориҳои сироятӣ дар ҷумҳурӣ, татбиқи сиёсати иҷтимоии давлат дар самти ҳифзи иҷтимоии аҳолии аз мавзӯҳои меҳвари ҷаласа буданд.

Дар рафти баргузори ҷаласа, инчунин роҳу василаи ноил гардидан ба дастовардҳои нав ба нави соҳа, қорӣ намудани усулҳои ҷадиди табобат, беҳтар намудани хизматрасонии тиббӣ ба аҳолии, обод намудани бунгоҳҳои тиббии деҳот дар муассисаҳои тандурустии манотиқи дурдасти кишвар мавриди баррасӣ қарор гирифт.

Дар охири кори ҷаласа ҳайати мушовара, ҳамзамон аз камбудҳои дар соҳа ҷойдошта изҳори нигаронӣ намуда, ҷиҳати ислоҳи саривақтии онҳо ва як қатор дастуроти нав аз ҷумла; ҷудо намудани утокҳои махсуси хатна дар муассисаҳои тандурустии кишвар, таъмини мутахассисон дар муассисаҳои тандурустӣ, бурдани корҳои фаҳмондадиҳӣ

оид ба тарзи ҳаёти солим бо мақсади беҳтар намудани сиҳати аҳолии, бурдани корҳои ободонӣ дар муассисаҳои тандурустии кишвар, баланд бардоштани сатҳу сифати хизматрасонии тиббӣ, баланд бардоштани сатҳи дониши касбии мутахассисони соҳа, беҳтар намудани сифати назорати занони ҳомиладор дар деҳот, то охири сол гузаронидани муоинаи тиббии мактаббачагон, санҷиши кумакҳои унвонии ҳифзи иҷтимоӣ ба аҳолии, омодагӣ ба давраи зимистони солҳои 2018-2019 дар муассисаҳои тандурустӣ, санҷиши ҳолати санитарии биноҳои баландошӯна дар шаҳри Душанбе, риояи либоси ягонаи кормандони тиб, иҷрои дастур ва супоришҳои Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қарорҳои Ҳайати мушовараи Вазорат ба раҳбарият ва намоёндогони муассисаҳои зертобеи вазорат, сардорон ва сармутахассисони Раёсатҳои тандурустии вилоятҳои Суғду Хатлон, ВМКБ ва шаҳри Душанбе дастур ва супоришҳои мушаххас доданд.

www.moh.tj

Омӯзиш ва расонидани ёрии методӣ ҷиҳати гузаронидани хизматрасониҳои давлатӣ

Дар толори бинои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон санаи 10 октябри соли равон бо мақсади омӯзиш ва расонидани ёрии методӣ ҷиҳати гузаронидани хизматрасониҳои давлатӣ вохурии намоёндогони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо раҳбарият ва кормандони Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид.

Дар рафти баргузори ҷамъомад Насим Олимзода вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Мирҳумиддин Ка-

дани ёрии методӣ дар вазорату идораҳо ҳангоми пешниҳоди хизматрасониҳои давлатӣ рӯи даст гирифта шудааст.

Дар ҷамъомад намоёндогони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба оморасозии лоиҳаи Қонун “Дар бораи хизматрасонии давлатӣ” зарурат ва дурнамои татбиқи он дар кишвар муфассал суҳанронӣ намуданд.

Дар навбати худ намоёндогони Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба фарқияти хизматрасониҳои давлатӣ аз дигар хизматрасониҳо ва ҷой додани тафовути он дар лоиҳаи Қонун “Дар

молзода, муовини вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, намоёндогони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, сардорони раёсатҳои ниҳоди мазкур ва дигар шахсон расмӣ иштирок намуданд.

Маврид ба тазаккур аст, ки вохурии мазкур дар доираи дастури раҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 сентябри соли 2018 оид ба омӯзиш ва расони-

бораи хизматрасонии давлатӣ” фикру ақоиди худро байён намуданд.

Маврид ба тазаккур аст, ки мақсад аз баргузори ҷамъомади мазкур ин ба таври комил, инчунин ҷавобгӯ ба талаботи замони муосир омода сохтани лоиҳаи Қонун “Дар бораи хизматрасонии давлатӣ” ва дар заминаи он беҳбуд гардонидани рӯзгори мардум равона гардидааст.

www.moh.tj

МУҲОКИМАИ НАТИҶАҲОИ БАҲОГУЗОРИИ АМАЛИСОЗИИ “СТРАТЕГИЯИ МИЛЛИИ СОЛИМИИ АҲОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН БАРОИ СОЛҲОИ 2010-2020”

Субҳи 16 октябри 2018 дар Маҷмааи давлатии “Душанбе Плаза”, воқеъ дар пойтахти кишвар, шаҳри Душанбе, вобаста ба муҳокимаи натиҷаҳои баҳогузори амалисозии “Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2020” ҷамъомад баргузор гардид. Чорабиниҳои мазкурро Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади натиҷагирӣ аз рафти татбиқи “Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2020” ташкил намуд.

Дилором Содикова, ёрдамчи вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон кори ҷамъомади мазкурро раҳбарӣ намуда, дар рафти он сардорони раёсатҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Игор Поканевич, раҳбари Намоёндогони Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, раҳбарият ва намоёндогони сохторҳои тандурустии шаҳру вилоятҳои кишвар, намоёндогони Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ дар Тоҷикистон, раҳбарият ва кормандони шарикон оид ба рушд иштирок ва суҳанронӣ намуданд.

Дилором Содикова бо суҳани ифтитоҳӣ ба чорабинӣ хусни оғоз бахшида, вобаста ба мавзӯи “Таҳияи сиёсати миллии: ҳоло мо дар кучо қарор дорем ва нақ-

шаҳои мо кадом аст”, маъруза намуд.

Мавзӯи аслии дигаре, ки дар рафти баргузори ҷамъомад мавриди муҳокима қарор гирифт, ин таҳияи ҳуҷҷати нави «Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» буд.

Чорабинӣ то шомӣ рӯзи 16 октябри соли равон идома ёфта, иштирокчиёни он рафти татбиқи “Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2020”, натиҷаҳои баҳогузори амалисозии старетегияи мазкурро муҳокима намуда, ҳамзамон, зарурат ва дурнамои таҳияи ҳуҷҷати нави «Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030»-ро мавриди баррасӣ ва таҳлил қарор доданд.

www.moh.tj

ОДАФТ

150

Флуконазол таблетки

Синтетическое противогрибковое средство из группы триазолов

Показания:

- Вагинальный кандидоз;
- Ротоглоточный и пищеводный кандидоз;
- Криптококковый менингит;
- Кандидозные инфекции мочевыводящих путей и перитонит;
- Системные кандидозные инфекции;
- Профилактика кандидоза у пациентов, получающих цитотоксическую и/или лучевую терапию после трансплантации костного мозга.

ТОВАР СЕРТИФИЦИРОВАН

ВОЛШЕБНАЯ СИЛА ТРАВ

Устраняет кашель и боль в горле
Освежает полость рта

- Без противопоказаний
- Не вызывает побочных эффектов

plethico
Pledged to Ethics

СПРАШИВАЙТЕ В АПТЕКАХ

НИМЕЗ™

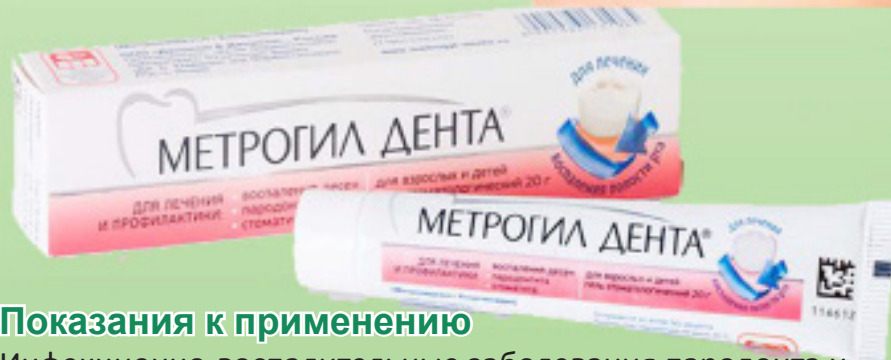
Быстрое и безопасное действие при повышенной температуре и боли

- Ревматоидный артрит и остеоартрит;
- Воспаления мягких тканей;
- Лихорадка;
- Боль;
- Головная боль;
- Зубная боль.

СПРАШИВАЙТЕ В АПТЕКАХ

plethico
Pledged to Ethics

Показания к применению

Инфекционно-воспалительные заболевания пародонта и слизистой оболочки полости рта:

- острый и хронический гингивит;
- острый язвенно-некротический гингивит Венсана;
- острый и хронический пародонтит;
- юношеский пародонтит;
- пародонтоз, осложненный гингивитом;
- афтозный стоматит;
- хейлит;
- воспаление слизистой оболочки полости рта при ношении протезов;
- постэкстракционный альвеолит;
- периодонтит, периодонтальный абсцесс

ТОВАР СЕРТИФИЦИРОВАН

ДАР МУБОРИЗА АЛАЙҲИ ВИРУСИ НОРАСОИИ МАСУНИЯТИ ОДАМ БОЯД ИСТОДАГАРӢ КАРД!

Идома аз саҳ.1

номбурда дар соли 2014 шумораи ҳодисаҳои нави ин сироят дар муқоиса бо солҳои пешин коҳиш ёфта, паҳншавии ин эпидемияи марговар дар ҷаҳон тамоил ба пастравӣ намуд, ки ин яке аз дастовардҳои ҷаҳонӣ дар мубориза алайҳи ВНМО ба шумор меравад. Дар ин замина сол то сол сатҳи ғавти сироятёфтагони ВНМО низ паст гардида, нисбати соли 2004, ки шумораи аз ҷама зиёди ғавт дар ҷаҳон 2 млн нафар ба қайд гирифта шуда буд, ба 42 фоиз кам гардид. Таҳлилҳо нишон додаанд, ки дар панҷ соли охир шумораи шахсони бо ВНМО зиндагикунанда, ки ба табобат дастрасӣ пайдо намудаанд, ду маротиба зиёд гаштааст.

Мутаассифона, шумораи сироятёфтагони ВНМО дар ҷамаи давлатҳои минтақаи Аврупои Шарқӣ ва Осиёи Марказӣ, ки Тоҷикистон шомили он мебошад, рӯ ба афзоиш дорад.

Ба ақидаи мутахассисон масъалаи асосӣ он аст, ки дар байни давлатҳои минтақа ҳолати эпидемиологии сирояти ВНМО нисбатан муътадил буда, паҳншавии ин вирус дар 100 000 нафар аҳолии кишвар ба 115,7 нафар баробар аст. Ин дар ҳолест, ки ин нишондод дар Федератсияи Россия 751,8 нафар, дар Ҷумҳурии Украина 729,1 нафар, дар Ҷумҳурии Қазоқистон 145,4 нафар, дар Ҷумҳурии Қирғизистон 131,2 нафар ва дар Ҷумҳурии Ўзбекистон 127,5 нафарро ташкил медиҳад.

Мутахассисони соҳа ва мушовирони байналмилалӣ ҳолати эпидемиологии вируси норасоии масунияти одам дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамчун ҳолати «эпидемияи ҷамъшаванда, яъне марҳилаи концентрат-

сионӣ» арзёбӣ намуда, паҳншавии онро бештар дар байни гурӯҳҳои алоҳидаи аҳолии наҷамандони тазриқӣ, шахсони расонандаи хизматҳои шахвонӣ, муҳоҷирони меҳнатӣ ва аъзои оилаҳои онҳо маънидод менамоянд.

Тадқиқотҳои солҳои охир нишон медиҳанд, ки аз 100 нафар наҷаманди тазриқӣ дар ҷумҳурӣ 13 нафараш ва аз 100 нафар занони расонандаи хизматҳои шахвонӣ 4 нафараш олудаи ВНМО буда, хавфи ба оила, фарзандон ва шарикони ҷинсии онҳо гузаштани он хеле зиёд арзёбӣ мегардад. Ҳарчанд солҳои охир сатҳи паҳншавии ВНМО дар миёни намоёндагони ин гурӯҳҳо кам гардида бошад ҳам, ҳолатҳои сироят намудани оила, фарзандон ва шарикони ҷинсии онҳо кам нестанд.

Коршиносон бар он назаранд, ки яке аз сабабҳои аслии таисолҳои охир мушкил шудани пешгирии сирояти ВНМО, ки дар натиҷа ба паҳншавии ин вирус миёни аҳолии дар умум сайёра гардидааст, ин муҳоҷирати меҳнатӣ мебошад. Муҳоҷирони меҳнатӣ нисбат ба бемории ВНМО яке аз гурӯҳҳои осебпазир буда, ба болоравии сатҳи сироятёбии аҳолӣ бо ин беморӣ дар ҷаҳон мусоидати зиёд намудаанд. Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар марҳилаи имрӯзаи инкишофаш, ҳамчун кишвари дорои сатҳи баланди муҳоҷирати меҳнатӣ арзёбӣ мегардад, ин бори гаронро низ бар дӯш дорад.

Ба иқрори коршиносон шумораи муайяни сокинони

кишвари мо бо мақсади беҳтар намудани вазъи иқтисодии оилавиашон ба дигар давлатҳо, ки ҳолати эпидемиологии онҳо оид ба сирояти ВНМО дар муқоиса бо Ҷумҳурии Тоҷикистон ташвишвартар мебошад, сафар мекунанд. Дар муҳоҷирати меҳнатӣ бошад, эҳтимолияти гирифтورشавӣ ба мушкилиҳои иҷтимоӣ, ба монанди наҷамандӣ, майзадагӣ, сироятшавӣ бо бемориҳои тавассути алоқаи ҷинсӣ ва хун гузаранда зиёд мебошад.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки зиёда аз 90 фоизи шавҳарони занони ҳомиладорӣ бо ВНМО умр ба сар баранда, дар гузашта дар муҳоҷирати

ти мубориза алайҳи ВНМО ва БПНМ аз соли 2001 ва эъломи-яи сиёсӣ оиди ВНМО ва БПНМ таҳти шиори «Беҳтар намудани ғавтиятҳо баҳри нобуд сохтани ВНМО ва БПНМ» аз соли 2011 - ро ҷамаҷониба дастгирӣ менамояд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2016 боз як ҳуҷҷати муҳим - Стратегияи Барномаи муштараки Созмони Милали Мутаҳид оид ба пешгирии ВНМО барои солҳои 2016-2021, ки ба пурзӯр намудани ғавтиятҳо баҳри барҳам додани эпидемияи ВНМО то соли 2030 бахшида шудааст ва яке аз бахшҳои муҳим дар ҷаҳорҷуби расидан ба Ҳадафҳои рушди босубот мебошад, қабул намуд. Ҳадафи асосии ин ҳуҷҷат дастоварди 90/90/90 буда, он ба таври зайл маънидод мегардад:

90% сироятёфтагон то соли 2020 нисбати бемории худ бояд огоҳӣ дошта бошанд;

90% сироятёфтагон, ки нисбати бемории худ огоҳӣ доранд, бояд табобати зиддиретровирусӣ гиранд;

90% сироятёфтагоне, ки табобати зиддиретровирусӣ мегиранд, пастшавии сарбории вирусӣ ба мушоҳида мерасад.

Коршиносони соҳа бар он назаранд, ки дар сурати расидан ба ин ҳадафҳо системаи иммунии шахсони бо ВНМО зиндагикунанда боқувват боқӣ мемонад ва хатари паҳншавии вирус аз шахси сироятёфта ба дигарон кам мешавад.

Ҳадафу вазифаҳои ин ҳуҷҷати муҳим бо ҳолати кунунии эпидемияи ВНМО дар

ҷумҳурӣ ҷамоҳанг гардида, онҳо бевосита дар «Барномаи миллий оид ба муқовимат ба эпидемияи ВНМО дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2020» инъикос гардидаанд.

Дар доираи иҷроиши ин ҳуҷҷатҳои муҳими стратегӣ бо дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тамоми хизматрасониҳо, аз ҷумла муоинаҳои гуногун ва таъмини дорувориҳои зиддиретровирусӣ ба сироятёфтагони ВНМО ба таври ройгон сурат мегирад. Давлат тамоми ҳуқуқ ва озодиҳои одамони бо ВНМО сироятёфта, расонидани кумақҳои тахассусии тиббӣ ва иҷтимоӣ равоии босифату ройгонро ба афроди бо ВНМО умр ба сар баранда ва аъзои оилаи онҳо кафолат додааст.

Чуноне, ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯхтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷаласаи васеи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 18 январӣ соли 2018 дар баромадашон таъкид намуда буданд: «Пешгирии як қатор бемориҳои ҷанбаи иҷтимоӣ-дошта, аз ҷумла вируси норасоии масунияти одам кори дастаҷамъона буда, аз ҷамаи кишрҳои ҷомеа масъулияти ҷиддиро талаб менамояд».

Дар самти пешгирии ин сироят, ки таъсири манфии он ба оила, ҷомеа ва дар умум ба генофонди миллий мерасад, мусоидати тамоми сохторҳои давлатию ҷамъиятӣ, аз ҷумла соҳаи тандурустӣ, соҳаи маориф, бахши ҷавонон, бахши занон ва оила, бахши меҳнат, муҳоҷират ва шугли аҳолӣ, мақомотҳои қудратӣ, васоити ахбори омма, ҷамоатҳо ва созмону иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ хеле зарур мебошад.

Сӯғдмехри Маъруфзод

меҳнатӣ будаанд ва алоқаи ҷинсии бемуҳофизатро инкор намеkunанд.

Тоҷикистон ҳамчун узви комилҳуқуқи ҷомеа ҷаҳонӣ дар муқовимат ба эпидемияи ВНМО, бо давлатҳо ва созмонҳои бонуфузи ҷаҳонӣ ғавтиятҳо ҳамкориҳои густурдаеро бароҳ мондааст ва дар ғавтиятҳои хеш дар ин самт, ҷамаи ҳуҷҷатҳои муҳими Асамблеяи генералии Созмони Милали Мутаҳид, аз ҷумла эълония оид ба пайравии ғавтият нисба-

ҒАЪОЛИЯТИ 18 САРТАРОШХОНА МАНЪ КАРДА ШУД

Сарраёсати Ҳадамоти назорати давлатии тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ дар вилояти Хатлон тибқи дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий – Пешвои миллат, Президенти кишвар, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни баромадашон дар рӯзи 1-уми сентябр дар Донишгоҳи давлати тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино, аз 18 сентябр гурӯҳҳои кориро таъсис дода, ғавтиятҳои сартарошхонаҳо, қошонаҳои ҳусн ва хучраҳои дандонпиширо мавриди санҷиш қарор дод.

Чунончӣ аз Маркази матбуоти

Сарраёсати номбурда хабар доданд, аз 18 то 24 сентябр ғавтиятҳои 29 сартарошхона, 20 қошонаи ҳусн ва 13 адад хучраҳои дандонпишии шаҳри Бохтар мавриди санҷиш қарор гирифт.

Дар рафти санҷиш дар коргоҳҳои номбурда камбудихон зиёд; аз қабилӣ ба талаботҳои санитария эпидемиологӣ ҷавобгӯ набудан, риоя накардани ҳуҷҷатгузориҳои зарурӣ ва нигоҳ доштани маводҳои дорувории муҳлати истифодабарияшон гузашта ошкор ва ба қайд гирифта шуд.

Дар асоси камбудихон ошкоршуда ғавтиятҳои 18 кор-

гоҳи сартарошхонаҳо, 7 адад қошонаҳои ҳусн ва 1 адад хучраи дандонпишии манъ карда шуд.

Ҳамчунин нисбати 5 нафар табибони хучраҳои дандонпишии барои риоя накардани қоидаҳои муомилот бо маводҳои доруворӣ парвандаи ҳуқуқвайронкунӣ тартиб дода шуда, ба маблағи 10 ҳазор сомонӣ ҷаримабандӣ карда шуданд.

Сарраёсати Ҳадамоти назорати давлатии тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ дар вилояти Хатлон аз шаҳрвандон даъват мекунанд, ки ҳангоми истифодаи хизмати сартарошхонаҳо, қошонаҳои ҳусн

ва хучраҳои дандонпишии аз маводҳои як дафъа истифодашаванда қорбурд намоёнд. Ҳамчунин ба муҳлати маводҳои доруворӣ ва орошинои гигиенӣ диққат бидиҳанд. Дар сурати пайдо шудани шубҳа ба Сарраёсати Ҳадамоти

назорати давлатии тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ дар вилояти Хатлон муроҷиат кунанд.

Бояд гуфт, ки санҷишҳо дар шаҳри ноҳияҳои минтақаи Бохтари вилоят идома хоҳанд ёфт.

www.moh.tj

ШАҲРВАНДИ АМРИКО БАРОИ ҶАРРОҶӢ БА ДУШАНБЕ ОМАД

Директори Маркази миллии пайвандсозии узв ва бофтаҳои инсон Саидмаҳмуд Исмоилзода: «Ҳолати саломати бемор баъд аз ҷарроҳӣ хуб аст»

Тавре ВАО иттилоъ доданд, табибони тоҷик субҳи 10 октябр дар Маркази миллии пайвандсозии узв ва бофтаҳои инсон дар Душанбе ҷарроҳии табдили гурдаи Маҳшед Ҳомидӣ, ҳамсари Иброҳим Ҳомидӣ, маъруф ба Эбӣ, ҳунарманди шинохтаи эронитабори муқими Амрико анҷом доданд. Баъд аз рӯзи дуҷуми ҷарроҳии пайванди гурдаи Маҳшед Ҳомидӣ табибон дар суҳбат ба хабарнигори АМИТ «Ховар» Ибодат ДАВЛАТЗОДА ҳолати беморро хуб арзёбӣ намуданд.

Директори Маркази миллии пайвандсозии узв ва

бофтаҳои инсон Саидмаҳмуд Исмоилзода чунин изҳор дошт: «Бемор ба Марказ 10 рӯз пеш аз ҷарроҳӣ ворид гардида буд, мо ӯро барои ҷарроҳии пайванди гурда омода кардем. 10 октябр амалиёти ҷарроҳӣ бомуваффақият анҷом дода шуд. Айни ҳол вазъи бемор хуб мебошад».

Тавре Радиои «Озодӣ» навиштааст, Эбии 69-сола бо ҳамсараш Маҳшед 27 сол қабл дар Амрико издивоҷ карда будааст. Ӯ дар суҳбат ба хабарнигорон изҳор намуд, тамоми таронаҳои ошиқонаашро дар васфи Маҳшед сурудааст ва бо гузашти ин солҳо оташи ишқу муҳаббаташ ба ҳамсар

кам нашудааст. Бо он ки овозхони маъруфи таронаҳои «Ҳарики сабз», «Дилтангам» ва дигарҳо пушти дари ҷарроҳӣ бо журналистони Радиои Озодӣ хеле бочуръатона суҳбат мекард, вале эҳсос мешуд, ки садояш каме меларзад. Вақте чанде аз дӯстонаш ба назди ӯ омаданд, чашмонаш пур аз об шуд ва чеҳрааш тар шуд. Эҳсосе, ки натавонист пинҳон кунад.

Ба гуфтаи ин овозхон, ҳамсари 53-солааш чанд соли охир аз дарди гурда ранҷ мекашид ва ниҳоят дӯстони табииаш тавсия доданд, ки ҷарроҳии пайвандсозиро дар Тоҷикистон анҷом диҳад.

Бояд зикр намуд, ки ҳунарманди шинохтаи эронӣ Иброҳим Ҳомидӣ, ки муҳлисонаш ӯро бо номи Эбӣ мешиносанд, айни ҳол бо оилааш дар Амрико умр ба сар мебарад. Эбӣ хонандаи саршиноси попи эронӣ мебошад, ки охири солҳои 70-ум машхур шудааст ва дар мамлакатаи мо низ муҳлисони зиёд дорад.

Дар давоми 50 соли овозхонӣ Эбӣ беш аз 20 албому сурудояшро сабт карда, зи-

ёда аз 100 концерти худро дар кишварҳои гуногун баргузор намудааст.

Иброҳим Ҳомидӣ ҳангоми ҷарроҳии ҳамсараш ба Тоҷикистон омада буд ва баъд аз анҷоми амалиёти ҷарроҳӣ, ки муваффақона анҷом ёфт, субҳи дирӯз ба Амрико баргашт.

Тавре директори Маркази иброз дошт, «дар вақти ҷарроҳии пайвандсозӣ ҳунарманд Эбӣ, писараш Фаршед Ҳомидӣ ва дӯстону наздиконашон ҳузур доштанд. Баъд аз он, ки ҳолати ҳамсараш хубтар шуд, Эбӣ ба Амрико баргашт ва рӯзҳои наздик боз ба Тоҷикистон хоҳад омад».

Бо иттилои ҳамсуҳбат, ба Маҳшед Ҳомидӣ гурдаи яке аз хешовандони наздикаш пайванд карда шуд ва феълан ҳолати он нафар низ хуб буда, аз шӯъбаи эҳё ба ҳучраи табобатӣ интиқол дода шу-

дааст. Маҳшед Ҳомидӣ пас аз ҷарроҳӣ муддати 10 рӯз дар беморхона зери назорати духтурони тоҷик мемонад. Баъди пурра барқарор шудани саломатиаш метавонад ба ватанаш баргардад.

Мавриди зикр аст, ки давоми соли равон дар Маркази миллии пайвандсозии узв ва бофтаҳои инсон ба зиёда аз 25 нафар шаҳрвандони хориҷӣ амалиёти ҷарроҳӣ гузаронида шуд. Инчунин ба 108 нафар шаҳрвандони Тоҷикистон ҷарроҳии пайвандсозӣ гузаронида шудааст, аз ҷумла ба 95 нафар ҷарроҳии пайванди гурда ва ба 16 нафари дигар ҷарроҳии пайванди ҷигар.

Ин аз таҷриба, малака ва сатҳи баланди тахассусии ҷарроҳони Маркази миллии пайвандсозии узв ва бофтаҳои инсон дар шаҳри Душанбе дарак медиҳад.

www.khovar.tj

САЛОМАТИ ГАВҲАРИ БЕБАҲОСТ!

Дар Оинномаи Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ (ТУТ)-и соли 1946 муқаррароти «Солими ҷамҷун асос, мавҷуд набудани ягон беморӣ ё бетобӣ мебошад, аммо ин ҳолати осудаҳои пурраи ҷисмонӣ, рӯҳӣ ва иҷтимоӣ, ки ҳангоми он одам худ ба худ ва бо муҳити атроф дар мутаносибӣ (гармония) ҳаёт ба сар мебарад» дода шудааст.

Дар тасаввуроти бештари одамон солими бо ҳиссиёти хуррамуҷаҳонӣ ҳаёт, фаъолияти фаъолона дар меҳнат ва рӯзгор алоқаманд мебошад. Барои ҳамаин ҳам ба он ҷамҷун ба арзиши аз ҳама бузург муносибат менамоянд.

Инсонии солим бо фаъолияти мутақобилаи муносиби ҳамаи системаҳои вучуд, бо мутабиқшавии нисбатан сабук ба шароитҳои тағйирёбандаи муҳити атроф, муқовимати калон ба ангезандаҳои гуногун фарқ мекунад.

«Солими — ин бузургӣ мебошад, ки дар ҳудуди он ҳар як одам ё гурӯҳи одамон аз як ҷониб метавонанд хоҳишҳо ва эҳтиёҷоти худро қонеъ гардонанд, аз ҷониби дигар бошад муҳити атрофро тағйир бидиҳанд ё онро саришта кунанд (ғолиб бароянд). Барои ҳамаин солими ҷамҷун сарчашмаи ҳаёти ҳамаҷуз ба баррасӣ карда мешавад, на ҷамҷун мақсади зиндагӣ; вай консепсияи мусбат мебошад, ки захираҳои иҷтимоӣ ва шахсӣ, ҷамҷунин имкониятҳои ҷисмониро дар бар мегирад».

Муқаррароти мазкур бисёрчена будани табиати солимиро эътироф менамояд. Ба ин маънӣ солимиро ҷамҷун захираи қувваҳои ҷисмонӣ ва рӯҳӣ, қобилият доштан ба мутабиқшавӣ ва ғолиб омадан аз болои

вазъиятҳои гуногун баррасӣ намуд.

Чӣ қор қардан зарур аст, то ин ки солим бошад?

Барои пурҷӯшу хурӯш (зиндадилона) ҳаёт ба сар бурдан, эҳтиёҷоти одамон бояд инҳоро дар бар бигиранд:

- Дастгирии дигар одамон, то он ки якҷоя бо онҳо зиндагӣ намуд ва худро бо-варинок ва барои ба дигарон ва вазъияти атрофи онҳо умед бастан қобилият доштанро ҳис намуд;
- Имкониятҳои инкишофи ҳисси ҷойи худ дар олам, ки ҳисси худхурматкунӣ ва масъулиятнокиро дар назди дигарон дорад;
- Малақаҳо ва имкониятҳои солими

Ба дасти худ гирифтани шахсони солим, ҳифз намудани онҳо аз бемориҳо, ҳидоят кардани онон ба тарзи зарурии ҳаёт, барои табиб аз рӯи вичдон аст, зеро аз бемориҳо ҳифз намудан, нисбат ба муолиҷаи онҳо сабуктар мебошад ва ин вазифаи аввалиндараҷаи табиб будаву ҳаст.

М.Я. Мудров

имконияти асосиро барои зиндагонӣ қардан — имконият барои одами алоҳида, барои умум ва барои умуман ҷомеаро ифода менамоянд.

Стратегияи «Солими барои ҳама» ша-роитҳои зерини заруриро нисбати солими муайян менамояд:

- Сулҳ ва озодӣ аз хавфу бими ҷанг;
 - Инкишофи имкониятҳо барои ҳама;
 - Қонеъгардонии эҳтиёҷотҳои асосӣ:
1. ғизо;
 2. таҳсилоти ибтидоӣ;
 3. таъминоти об ва беҳдоштӣ (санитария);
 4. манзили муътадил;

5. қори беҳатар ва нақши ғоидаовар дар ҷамъият;

- Иродаи сиёсӣ ва дастгирии ҷамъиятӣ.

Маҳакҳои (меъёрҳо) солимии инсон

Барои солими аломатҳои асосии зерин аз ҳама хос мебошанд:

- Таъмини амнияти (маҳфузмонии) системаҳо ва узвҳои одам;
- Мутабиқшавандагии фардӣ ва баланди вучуд ба муҳити физикӣ ва иҷтимоии барои вай хосбуда ва ниҳоят маҳфузмонии аҳволи муқаррарии он, ки ҳама вақт барометри осудаҳои рӯҳӣ ва иҷтимоии ҳассос мебошад.

Ба солими ва шодкомӣ (ҳаётдӯстӣ, зиндадилӣ), аз он ҷумла қобилияти тараққияви бардавоми таваттури мушакҳои бадан, ки дар навбати аввал дар тарзи исти одам (тахтапушти рост, китфҳои паҳн, сари

болобардошташуда), қомати бовиқорона, ҷаққонӣ, фаъоли, хастанашавандагӣ ва бемисли ақл, бартарӣ доштани чеҳраи хурсанд, бардаи ва неқбинии зиндадилона ифода меёбад, хос мебошад.

Баръакс хастагӣ, заифӣ, дардмандӣ дар пастшавии таваттур (тонус), бемадорӣ, мушакҳои ба майли худ буда (тарзи исти хаида, китфҳои ғурумада, тахтапушти хаидақомат, сари хам); душворӣ, сустӣ, танбалии фикрронӣ, ақидаи бенишоту маъюсона ба ҳаёт, аҳволи вайрон, мутаассирӣ, нороҳатӣ ифода меёбад.

- Маҳакҳои (меъёрҳо) солимии рӯҳӣ.

- Муносибати танқидқорона ба вазъиятҳои ҳаётӣ;

- Қобилияти ҳудидорақунӣ рафтор мутабиқӣ меъёрҳои дар коллективҳои гуногун муқарраркардашуда;

- Мувофиқи воқунишҳо ба вазъиятҳои ҷамъиятӣ (муҳити иҷтимоӣ);

- Ҳисси масъулият барои насл ва аъзоёни наздики оила;

- Ҳисси доимият (устуворӣ, тағйирнопазирӣ) ва яқсонии таассуротҳо дар вазъиятҳои яқхела;

- Қобилияти тағйир додани рафтор во-баста аз тағйирёбии вазъиятҳои ҳаётӣ;

- Худсобиққунӣ дар коллектив;

- Қобилияти банақшагирӣ ва амалисозии роҳи ҳаёти худ.

Солими ба мо ҷамҷун неъматӣ бузург дода мешавад, бояд дар хотир дошт, ки тухфаи абадии табиат намебошад. Барои онро доштан дар навбати аввал маҳфуздории фаъолияти муътадили тамоми вучуд лозим мебошад, аммо аз кӯдакии бармаҳал. Олимон исбот намуданд, ки таҳкурсии солими то таваллуд шудани кӯдак, ҷамҷунин дар марҳилаи тифлӣ ва кӯдакӣ гузошта мешавад.

Одам аз ҷавонӣ бояд нақш ва аҳамияти солимиро дар ҳаёти худ бифаҳмад. Дар ин маврид онро аз одатҳои бад ниғаҳ доштан, омӯзонидани қоидаҳои беҳдошт, омӯхтани речаи оқилонаи рӯз, ба варзиш ҳамаҷуз қардан осон мегардад.

Маркази гузоштани қувваи тиб бояд на танҳо бемор, балки ба дараҷаи пурра одами солим низ бошад.

Рофиева Ҳалима Шарифовна,
мудири бахши бемориҳои дил, номзади илмҳои тиб, унвонҷӯи доктори илмҳои тиб, аълоҷии соҳаи тандурустӣ

ДАР ЧАВОНӢ ДОР ПИРОНРО АЗИЗ!

Тахти ҳамин унвон, санаи 1 октябри соли равон дар Муассисаи давлатии Театри таҷрибавии тамошобини чавон ба номи М. Қосимов ба муносибати “Рӯзи куҳансолон” чорабинию идонаи фарҳангию фароғатӣ баргузор гардид.

Дар чорабинӣ муовини Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Муинӣ Мавсума Муинзода, намояндагони Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе, вакилони Маҷлиси вакилони халқи шаҳри Душанбе, собиқадорони Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон, Кумитаи иҷроияи Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи И. Сомонӣ, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раёсати тандурустии шаҳри Душанбе, Агентии давлатии ҳифзи иҷтимоии аҳолии Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон, Шӯрои собиқадорони ҷанг ва меҳнати шаҳри Душанбе, Заводи протезию ортопедии шаҳри Душанбе, Шифохонаи парастории ҳамшираҳои шафқат, Марказҳои саломатии шаҳрии №1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, Маҷмааи тандурустии “Истиқлол”, кормандон ва истифодабарандагони шуъбаҳои хизматрасонии иҷтимоӣ дар хонаи ноҳияҳои И.Сомонӣ, Фирдавсӣ, Сино, Шохмансур, ташиклоти байнидавлатии “Ҳамкорӣ бо Россия” (Россотрудничество), Маркази православияни Тоҷикистон, Ҷамъияти тоторҳои “Умед”, Маркази геронтологияи Тоҷи-

кистон, бошандагони будубоши муваққатӣ ва хизмати рӯзонаи Муассисаи давлатии Маркази минтақавии хизматҳои иҷтимоӣ ба нафақахӯрон ва маъёбони шаҳри Душанбе, васоити ахбори омма-хабарнигорони телевизионҳои Тоҷикистон, Ҷаҳоннамо, Душанбе, Сафина, радиоҳои Тоҷикистон, Овози тоҷик, Садои Душанбе, рӯзномаҳои Минбари халқ, Паёми Душанбе, Шифо, Мароми пойтахт, Народная газета, Омӯзгор ва дигар сокинони пойтахт иштирок намуданд.

Ба ифтихори “Соли рушди сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ”, бахшида ба “Рӯзи куҳансолон” толорҳо ва саҳнаи Театри таҷрибавии тамошобини чавон ба номи М. Қосимов бо шиору овезаҳои идона оро дода шуда буданд. Аксҳо аз лаҳзаҳои зиндагии пиронсолон, маҳсули ҳунарҳои дасти бошандагон, рамзу нигораҳои миллии ба тамошо гузошта шуданд. Китобҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон манзури иштирокдорон гардиданд.

Қабл аз оғози маҳфил, хонандагони мактаби бачагонии мусиқии ба номи М.

Аминзода меҳмонони расмиро зери садои мусиқии миллии пешвоз гирифтанд.

Сипас, меҳмонон аксҳо аз лаҳзаҳои рӯзгори куҳансолон, намоиши ҳунарҳои дасти бошандагонро бахшида ба “Соли рушди сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ” тамошо карданд.

Дар оғози чорабинӣ аз суҳанрониҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бахшида ба насли калонсоли ҷомеа чун нигоҳдорандагони анъанаҳои аҷдодӣ ва сарчашмаи хираду дониш ба забонҳои тоҷикӣ ва русӣ қироат карда шуданд.

Зимни суҳанрониҳои худ муовини Раиси шаҳри Душанбе Муинӣ М. оиди рушди ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҳамчун самти муҳими кишвар, барномаҳои муҳими Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе чиҳати дастгирии пиронсолон, дастгириву ғамхориҳои доимии Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ ба солхӯрдагони пойтахт ибрози андеша намуд.

Баъдан дар фазои тантанавӣ бошандагони ғайрӣ ва кормандони ботачрибаи

Маркази минтақавии хизматҳои иҷтимоӣ ба нафақахӯрон ва маъёбони шаҳри Душанбе, кормандони иҷтимоии шуъбаҳои хизматрасонии иҷтимоӣ дар хонаи ноҳияҳои И.Сомонӣ, Фирдавсӣ, Сино, Шохмансур, барои ҳамкориҳои дучониба Кумитаи рушди сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Театри таҷрибавии тамошобини чавон ба номи М. Қосимов бо ифтихорномаву сипосномаҳо сарфароз гардониданд.

Дар қисми мусиқӣ-адабии чорабинӣ хонандагони литсеи №1 барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе ба номи Н. Сафар, гурӯҳи рақсии кӯдакони “Ситора”, Ҳунарпешаи Шоистаи Тоҷикистон, овозхони ансамбли “Дарё” Муҳаррама Шарифова, сарояндаи Театри давлатии академии опера ва балети ба номи С.Айнӣ Пайрав Аюбӣ, ҳаваскор Зӯҳро Суярова ҳунарнамоӣ карданд.

Дар қисми дуҷуми маҳфили фарҳангӣ тахти унвони “Дар чавонӣ дор пиронро азиз” намоишномаи “Ватандорӣ” бар ашъори Лоик Шералӣ аз тарафи ҳунарпешагони Театри таҷрибавии тамошобини чавон ба номи М.Қосимов манзури аҳли толор гардо-

нида шуд.

Дар хотима директори Маркази минтақавии хизматҳои иҷтимоӣ ба нафақахӯрон ва маъёбони шаҳри Душанбе Муҳаббат Зарипова суҳанронӣ намуда, ба куҳансолон, ки дар пешрафти ҳама соҳаҳои ҷумҳурий меҳнати арзанда кардаанд, дар тарбияи ҷандин наслҳои чавон саҳми шоиста доранд, изҳори миннатдорӣ намуд.

Инчунин, дар доираи чорабинӣ барои 150 нафар бошандагон ва нафақахӯрони танҳои пойтахт дар Маркази минтақавии хизмати иҷтимоӣ ба нафақахӯрон ва маъёбони шаҳри Душанбе ҳуроки нисфирӯзии идона ташкил карда шуд. Ҳамзамон, аз тарафи шахсони саховатманд ба пиронсолон тухфаҳо тақдим карда шуданд.

Мавриди зикр аст, ки дар чорабинӣ гурӯҳҳои “Чавонони дастёр”- донишҷӯёни факултетҳои тиббӣ ва фармасевтии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва маҳфили “Эко Плюс”-и Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон кумак расониданд. Дар ороиши идона ороишгарони чавони “Фотех декор” саҳмгузор гардиданд.

ШИФО

ДАР ВИЛОЯТИ ХАТЛОН ЗИЁДА АЗ 12 ҲАЗОР КӢДАКОН АЗ АМАЛИЁТИ ХАТНА ГУЗАРОНИДА ШУДАНД

Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи иҷрои дастур ва супоришҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ монда шудааст.

Ҳамин аст, ки дар доираи иқдоми мазкур дар кулли муассисаҳои тандурустии кишвар фаъолияти ҳуҷраҳои махсусгардонидашуда барои хатнаи кӯдакон роҳандозӣ гардид, гузаронидани амалиёти хатна ба таври безарар ва ҷавобгӯӣ ба талаботи давр бо муваффақият идома дорад. Аз ҷумла, дар вилояти Хатлон 203 ҳуҷра ташкил шуда, то ба имрӯз 12368 нафар кӯдакон аз амалиёти хатна гузаронида шуданд.

Маврид ба тазаккур аст, ки иқдомоти мазкур бо мақсади беҳтар намудани дастрасии хизматрасонии тиббӣ ба кӯдакон, танзими заминаи ҳуқуқии татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон

«Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 28 августи соли 2017 рӯи даст гирифта шудааст. Дар ин доира, инчунин фармоишҳои Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 августи соли 2018 оид ба «Тартиби гузаронидани амалиёти хатнаи кӯдакон», аз 18 майи соли 2018 “Дар бораи тасдиқи ҳуҷҷатҳои бақайдгирию оморӣ соҳавӣ муассисаҳои тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба гузаронидани амалиёти хатнаи кӯдакон” ва аз 2 июли соли 2018 “Дар бораи тасдиқ намудани рӯйхатҳои таҳизоти зарурӣ барои ҳуҷраҳои хатнаи кӯдакон” ба тасвиб расида, айни ҳол амалӣ шуда истодаанд.

www.moh.tj

Туршакро (ба латинӣ – Rumex/rumex acetosa) дар боғот зироат мекунад ва дар ҳолати хомияш меҳӯранд. Таъмаш турш аст. Ин растаниро ба русӣ “щавель” меноманд. Мизочаш дар дараҷаи якум сард ва дар дуввум хушк аст.

Хислатҳои шифобахши он: оби баргҳои туршакро дар даҳан гардонанд, дарди дандонро таскин медиҳад ва даруни даҳанро, агар шамолхӯрда бошад, шифо мебахшад.

Баргашро бихӯранд, хуморро дафъ мекунад, иллати қайқуниро, ки сабабаш ҷамъ шудани сафро дар меъда бошад, бозмедорад; беҳузур (беҷо) шудани дилро, ки сабабаш бисёрии сафро бошад, манъ мекунад. Баъзе касон ба гил хӯрдан ва ҳамчунин чизҳои раддӣ истеъмол кардан одат карда бошанд, агар туршакро истеъмол намоянд, ислоҳи ҳол мегардонад. Хӯрдани туршак зардпарвинро дафъ мекунад, чигари гарммизочро қувват медиҳад, тафси меъда ва ташнагиро таскин медиҳад, ба таом иштиҳо меоварад, захри каҷдумро аз бадан дафъ месозад.

Агар туршакро пухта бихӯранд, дарунро мулоим мегардо-

над ва бо татум ҳамроҳ карда бихӯранд, решҳои рӯдаҳо ва харошида шудани сатҳи даруни рӯдаҳоро шифо мебахшад. Инро дар об ҷӯшонидан, он обро бо шароб даромехта бинӯшанд, барои шифои зардпарвин нафъ дорад.

Туршакро пухта, баъд бо рағғани зайтун бирён намуда, ба даруни он кашнизи, андак зира ва оби анор дохил карда бихӯранд, даруни равонгаштаро мебандад. Пухтаи онро бо шароб хамир карда гузошта банданд, иллати ханозер, варамҳои баногӯш, шукуфаи пӯст ва доғи песро шифо мебахшад; агар ба ҷойи шароб сиркоро ба кор баранд, иллатҳои сипурзро беҳ мегардонад.

Туршакро кӯфта, бо рағғани гули сурх ва заъфарон хамир сохта гузошта банданд, решҳоеро, ки рутубаташон ба асал менамояд, сиркоро мекунад, вале истеъмоли он ба дарун пушти камарро (боҳро) зарар дорад. Дар ин ҳолат шарбатҳоро истеъмол намоянд, ин зинҷи ислоҳ меёбад. Миқдори як бор хӯрдан аз он дар як рӯз то 75 грамм аст.

Мизочи тухми туршак дар дараҷаи якум сард ва дар дуввум хушк аст. Тухми инро бихӯранд, барои бемориҳои дил, меъда, чигар, рӯдаҳо ва дафъ кардани захрҳо дармон

ТУРШАК

мешавад; инчунин дилтапакро, ки сабабаш ғиёш шудани хун, ё афзудани моддаи сафро бошад, шифо мебахшад; тафсидани меъда ва зардпарвинро дафъ мекунад, захми рӯдаҳоро сиркоро мекунад, қуввати захри каҷдумро дар бадан мешиканад. Агар инро бирён карда бихӯранд, ислоҳҳои хунин (дезинтерия), сафровӣ ва исҳоли аз чигар содиршавандаро манъ мекунад. Агар бисёртар бирён карда бихӯранд, дарунро мебандад, ҳатто шах мекунад. Бар зидди захри каҷдум ин давои ба дараҷае устувор аст, ки агар касеро, ки тухми инро хӯрда бошад, ӯ аз ин озор ва ранҷ намеёбад, вале туршак ва қисмҳои онро ба дарун аз ҳад зиёд истеъмол кунанд, ба гурда ва сипурз зарар дорад. Дар ин маврид арпабодӣ ва қанд бихӯранд, ислоҳи зарар

менамояд. Миқдори як бор хӯрдан дар як рӯз аз тухми туршак то 7 грамм аст.

Агар решаи туршакро кӯфта гузошта банданд, захм, шукуфаи пӯст, милкак ва кафидани нохунро шифо мебахшад; агар бо орди ҷав омехта гузошта банданд, хориши баданро барҳам медиҳад; вале инро пухта, бо сирко хамир карда, аз рӯ гузошта банданд, варами сипурзро таҳлил медиҳад. Онро танҳо ба гардан овезанд, ханозерро барҳам медиҳад.

Решаи онро дар об ҷӯшонидан, он обро бинӯшанд, зардпарвинро, ки аз афтодани гиреҳ бошад, шифо мебахшад, санги гурда ва хичакро майда карда мезанад.

ШИФО

ДАРГУЗАШТИ ШЕХОВ АБДУКАРИМ ҶАЛОЛОВИЧ

Кормандони Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон бино бар даргузашти Сардори Хадамоти давлатии ташхиси тиббӣ иҷтимоӣ Шехов Абдукарим Ҷалолович саҳт андӯхгун буда, ба наздикон ва пайвандони марҳум аз даргоҳи илоҳӣ сабри ҷамил хоҳонанд. Рӯҳашон шоду хонаи охираташон обод бошад.

Шехов Абдукарим Ҷалолович санаи 10 март соли 1959 дар деҳаи Гулободи совети кишлоқи Меҳнатободи ноҳияи Восеъ ба дунё омада, аз соли 1966 то 1974 дар яке аз мактабҳои миёнаи ноҳияи Восеъ таҳсил кардааст. Баъди хатми синфи ҳаштум ба Омӯзишгоҳи тиббии шаҳри Кӯлоб дохил шуда, онро соли 1977 бо ихтисоси дорусоз хатм намудааст. Фаъолияти корияш аз соли 1977-1978 дар дорухонаи №72-и ноҳияи Восеъ ба ҳайси дорусоз оғоз гардидааст. Соли 1978-1980 дар сафи Қувваҳои мусаллаҳи Иттиҳоди Шӯравӣ хизмат намуда, баъд аз адои хизмат, соли 1980 ба факултаи педиатрии Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино дохил шуда, соли 1986 онро хатм кардааст.

Соли 1986-1987 курси интернатураро дар базаи клиникаи ҷарроҳии кӯдаконаи Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино хатм карда, соли 1987 бо роҳхати комиссияи тақсимои Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ноҳияи Совет (ҳозира Темурмалик) фиристода шуда, дар он ҷо то соли 1991 ба ҳайси духтури ҷарроҳии кӯдакона фаъолият намудааст.

Аз соли 1991 то соли 1993 курси пурраи ординатураро дар базаи клиникаи ҷарроҳии кӯдаконаи Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино гузашт. Аз соли 1993 то соли 1996 ба ҳайси духтури ҷарроҳии кӯдакона дар Беморхонаи клиникӣ ҷумҳуриявӣ ба номи А.М. Дяков (ҳозира Маркази миллии тиббӣ) ва ҳамчун мудири шуъбаи ҷарроҳии кӯдакона фаъолият намуда, баъдан, тӯли солҳои 1996-1997 вазифаи ҷонишини аввали сардухтури беморхонаи мазкурро бар уҳда дошт. Солҳои 1997-2000 духтури шуъбаи тарако-обдоминалӣ дар беморхонаи номбурда фаъолият карда, солҳои 2000-2004 дар вазифаи ҷонишини сардухтур оиди кӯдакон фаъолият намудааст.

Аз соли 2004 то соли 2006 ба ҳайси сармутахассиси Маркази лоиҳаи ислоҳоти соҳаи тандурустӣ, баъдан аз соли 2006 то 2009 ба ҳайси директори Маркази лоиҳаи мазкур кор кардааст. Аз соли 2009 то соли 2011 ҳамчун Директори Маркази ҷумҳуриявии мубориза бар зидди бемориҳои сил, аз соли 2011 то 6 январи соли 2014 Директори Маркази миллии тиббии Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷроӣ вазифа намудааст. Аз 6 январи соли 2014 бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Сардори Хадамоти давлатии ташхиси тиббӣ иҷтимоӣ таъин гардид.

Ӯ дар тӯли фаъолияти пурсамари меҳнатияш ҳамчун номзади илм бо унвонҳои фахрии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон сарфароз гардидааст:

- унвони фахрии “Аълоии тандурустии Тоҷикистон”;
- медали “Хизмати шоиста”;
- нишони сарисинагии “Аълоии соҳаи ҳифзи иҷтимоии аҳоли”;
- унвони фахрии “Корманди шоистаи Тоҷикистон”.

Марҳум Абдукарим Ҷалолович дар давоми умри кӯтоҳ ва пурбаракати худ тавонистааст, дар дилу дидаи мардум ва роҳбарону кормандон ҳамчун шахси далеру шуҷоъ, меҳнаткашу меҳрубон ва ғамхору дилсӯзи мардум нақш бандад. Аз хотираҳои нек ва самимияти ин шахси наҷиб, агар соатҳо ҳарф занем, кам аст, фақат мегӯем, рӯҳашон шоду хонаи охираташон обод бошад. Ёди неки марҳум дар дилу дидаи мо – кормандони соҳаи тибби кишвар абадан боқӣ хоҳад монд.

Зиндаву ҷовид монд, ҳар кӣ нақуном зист,
К-аз ақибаш зикри хайр зинда кунад номро.

Муассис: Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:

Олимзода Насим Хоҷа

- вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Умарзода Саида Ғайрат

- муовини якуми вазир

Одиназода Азиз

Абдусаттор - муовини вазир

Камолзода Мирҳамуддин

- муовини вазир

Содиқова Дилором

Нуруллоевна - ёрдамчи вазир

Бекмуродзода Султон

Бекмурод - сардори Хадамоти назорати давлатии тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли

Холзода Абдулҳаким

Қувват - директори Агентии давлатии ҳифзи иҷтимоии аҳоли

Бибиҳонум Дарвешзода

- директори Маркази матбуоти вазорат

Сармуҳаррир

Эҳсон Турсунов

Котиби масъул, тарроҳ:

Комрони Абдуназар

ҲАЙАТИ ЭҶОДӢ:

Сугдмехри Маъруфзод

Зайнаб Анварӣ

Иброҳим Ятимов

Ҳафтаннома тахти №058/РЗ-97 аз 20 – уми феввали соли 2018 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон сабти ном шудааст.

- Барои риояи гуногунандеш матолибе низ ба таъби менамояд, ки муҳолифи дидгоҳи ҳаёати эҷодист. Дурустии далелу рақамҳо бар дӯши муаллифони аст.

- Дар ҳафтаннома аз маводҳои матолиби интернет низ истифода мегарданд.

- Маводҳои дар шакли электронӣ, бо хуруфи Times New Roman, андозаи 14 қабул карда мешаванд.

Ҳафтаннома дар ҶДММ

"Мега - принт" ба таъби расид. Теъдоди нашр 5000 нуса

Нишонӣ:

734025, ш. Душанбе,
кӯч. Шевченко 69,
тел.: 44-600-60-02